

I. Přímé otázky

- **doplňovací** – uvozeny tázacím zájmenem nebo adverbium (τίς, τί, πῶς, ποῖ, ποῦ...)

Τίς [ἔστιν] καὶ ποδαπός, καὶ πόσου διδάσκει;

- **zjišťovací**

- jednoduché – tázací partikule (příp. deliberativní otázky konjunktivní):

ἄρα, ἤ (lat. –ne) > odpověď může být kladná i záporná

ἄρ' οὐ, οὐ, οὐκοῦν, ἄλλο τι ἤ (lat. nonne) > odpověď kladná

ἄρα μή, μή, μῶν < μή οὐν (lat. num) > odpověď záporná

[ἄρ'] οὐ πάρεστιν;

[ἄρ'] μή πάρεστιν;

μείνωμεν;

- rozlučovací – partikule:

πότερον... ἢ

ἄρα... ἢ

... ἢ

[πότερον] πάρεστιν ἢ ἀπῆλθεν;

ἄρα ἄλλα ἢ ταῦτα δεῖ ἡμᾶς ἐπισκοπεῖσθαι;

Ἐγρήγορας ἢ καθεύδεις;

Μείνωμεν ἢ φύγωμεν;

- **odpověď:**

- ANO: zopakování klíčového slova; odpovídající os. zájmeno, partikule, adverbium, krátká věta

Ἄρα τοῦτο οἶσθα; Οἶδα. Ἐγώ γε. Ναί. Πάνυ μὲν οὐν.

Ἔστιν τις ἢ οὐ; Πάνυ γε.

- NE: prostou negací, příp. zopakování klíčového slova s negací

Οὐκ οἶδα. Οὐκ ἔγωγε. Οὐ. Οὐ δῆτα. Ἥκιστα. Πῶς γάρ; Οὐδεμῶς.

II. Nepřímé otázky – obsahové věty tázací

- po predikátech navozujících **otázku** (ἔρωτῶ, ἀνερρωτῶ, ἐπερωτῶ, πυνθάνομαι...) nebo vyjadřujících **neznalost, pochyby, váhání** (ἀγνοῶ, οὐκ οἶδα, ἀπορωῶ, ἀμφισβητῶ, ζητῶ, οὐ δῆλόν ἐστιν, ἀδελόν ἐστιν...)

- **doplňovací** – tázací zájmena/adverbia přímá, nepřímá, příp. vztažná (τίς, ὅστις, ποῦ, ὅπου...)

Ὁ ξένος ἠρώτησε με, ποῦ/ὅπου ὁ βασιλεύς ἐστιν/εἶη.

Οὐκ οἶδα/ἤδεις, τί/ὅτι τὴν ἐπιστολὴν δῶ/δοίην.

Πῶς οἶδεν ὅποια ὁποίοις δυνατὰ κοινωνεῖν;

Οἶδά σε, ὅς εἶ.

- **zjišťovací**

- jednoduché – tázací partikule εἶ

- rozlučovací – partikule εἶ... ἢ, εἶ... εἴτε, εἴτε... εἴτε, πότερον... ἢ, elipsa druhé části otázky na pouhé ἢ οὐ, ἢ μή

- **slovesný čas a způsob** – jako u obsahových oznamovacích vět: indikativy všech časů, po vedlejších časech i optativ zástupný; v deliberativních větách konjunktiv, resp. optativ

(1) Ὁ Ζεὺς Ἀλέξανδρον ἠρώτησε Διογένη τὸν Σινωπέα, εἴ τις τυγχάνοι δεόμενος ἀπεκρίνατο· Μικρὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου μετᾴστηθι.

(2) Φίλιππος ἐρωτηθεὶς, οὐστίνας μάλιστα φιλεῖ καὶ οὐστίνας μάλιστα μισεῖ, εἶπεν ὅτι...

(3) Κροῖσος ἀγγέλου πέμψας εἰς Δελφοὺς ἐπηρώτησε τὸν θεόν, εἰ στρατεύοιτο ἐπὶ Πέρσας καὶ εἴ τις ἀνδρᾶς προσθεῖτο ξυμμάχους.

- (4) Οἱ στρατηγοὶ ἐβουλεύοντο, πότερον ἐν δεξιᾷ διακινδυνεύσωσιν/διακινδυνεύσειαν ἐσπλεῦσαι ἐς τὸν λιμένα ἢ ἐν ἀριστερᾷ κατὰ γῆν τῆ πόλει ἐπέλθωσιν/ἐπέλθοιεν.
- (5) Τῶν μελλόντων οὐδέν ἐστι δῆλον τοῖς ἀνθρώποις· οὔτε γὰρ τῷ ἀγρὸν καλῶς φυτευσάμενῳ δῆλον, ὅστις καρπώσεται, οὔτε τῷ οἰκίαν καλῶς οἰκοδομησαμένῳ δῆλον, ὅστις οἰκήσει.
- (6) Σόλων παρὰ πότον ἐπεὶ σιωπῶν ἐτύγχανεν, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Περιάνδρου, πότερον διὰ λόγων σπάνιν ἢ διὰ μωρίαν σιωπᾶ/σιωπῶη· ἀλλ' οὐδὲς ἄν, ἔφη, μωρὸς ἐν συμποσίῳ σιωπᾶν δύναίτο.
- (7) Δεῖ ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες δικασταί, τῶν πραγμάτων ἀπάντων ἀκοῦσαι, ἵν' εἰδῆτε, ὅτινι τρόπῳ ὑμῖν ἡ δημοκρατία κατελύθη καὶ ὑφ' ὅτου.
- (8) Τῆ πότερον ἀβουλίᾳ τοσαύτη ἀνάγκη περιπεπτώκαμεν, ὥστε νῦν ἀγνοοῦμεν, ὅποι βοήθειαν ζητοῦντες τραπώμεθα.
- (9) Μηδένα φίλον ποιῶ, πρὶν ἂν ἐξετάσης, ὅπως τοῖς πότερον φίλοις ἐχρήσατο.